

Datum: 12.02.2024

Medij: Politika

Rubrika Društvo

Autori: Milan Galović

Teme: Vojska Srbije

Naslov: Novi radari vide daleko preko granica Srbije

Naromena:

Površina: 1295

Strana: 1,8

У ПОСЕТИ 126. БРИГАДИ ЗА ВАЗДУШНО
ОСМАТРАЊЕ, ЈАВЉАЊЕ И НАВОЂЕЊЕ

Нови радари виде далеко преко граница Србије

ГМ400, француске производње, открива невероватних 10.000 „трагова“ на даљинама већим од 500 и висинама преко 30 километара

Фото Небојша Марјановић

Милан Галовић

Стари Бановци – У сремској равници, у близини Старих Бановаца, налази се радарски положај 126. бригаде за ваздушно осматрање, јављање и навођење (ВОЈИН) Војске Србије. Запоседнут још у временима СФРЈ, деценијама је позната локација кроз коју је временом прошла радарска техника совјетске, британске и америчке производње.

Током агресије НАТО-а положај је био приоритетна мета непријатељских снага, у више наврата је погађан

пројектилима и бомбама, не само због радара већ и чињенице да се ту налазио и оперативни центар. Срећом, тада нико није страдао јер су људство и техника на време дислоцирани, а бригада је успешно извршавала своје задатке до kraja rata.

Све је то део историје, али је положај у Старијим Бановцима и данас важан, не само због локације већ и нове технике која је на њему размештена. Реч је о радарима ГМ400 француске производње, који без претеривања спадају у најмодернија средства те врсте у свету.

страница 8

Datum: 12.02.2024

Medij: Politika

Rubrika: Društvo

Autori: Milan Galović

Teme: Vojska Srbije

Naslov: Novi radari vide daleko preko granica Srbije

Naromena:

Površina: 1295

Strana: 1,8

Фотографије Небојша Марјановић

Поручник Марко Манојловић прати ситуацију на небу изнад наше територије

„ПОЛИТИКА“ У 126. БРИГАДИ ЗА ВАЗДУШНО ОСМАТРАЊЕ, ЈАВЉАЊЕ И НАВОЂЕЊЕ

Нови радари виде далеко преко граница Србије

Са прве стране

Екипу „Политике“ је на пољу, са кога поглед преко војданске равнице допире до хоризонта, а на једном правцу се тек назира Фрушка гора, дочекајући са њома и њеном висином. Са њим и његовим сарадницима одлазимо до новог радара, постављеног на мањем вештачком узвишењу, чија велика ан-

Пуковник Јовица Кепчија

тена у облику правоугаоника се окреће „скенеријући“ небо над Србијом, или и далеко преко њених граница.

Пуковник Кепчија каже да је ово најзначајнија набавка нових радара после вишедесетске паузе у опремању. У наоружању ове јединице још увек се налазе и радари британске и америчке производње којима јединица располаже још од времена некадашње ЈНА.

„Са становишта унапређења система ваздушног осматрања и јављања опремање и оперативна употреба радара ГМ400 представља значајно унапређење наших просторних и

информационих могућности. Ови радари на даљинама преко 500 и висинама преко 30 километара откривају све врсте летелица, укључујући и оне са малом одразном површином. Нема сумње да Војска Србије данас има најмодерније радаре у региону. Штавише, ми смо први корисници најмодерније верзије наших радара чија је прецизна ознака ТМ403 алфа“, каже за „Политику“ пуковник Кепчија.

Сам пријем радара, после завршеног уговоравања и обуке, има две фазе – фабрички и локацијски пријем. Прва фаза се обавља у фабрици, друга на радарском положају према посебној процедуре. У Старим Бановцима тренутно се налазе два радара типа ГМ400, један је већ у пуној употреби, а други се налази у фази локацијског пријема.

Иначе, габарити радара ГМ400 мањи су него што би лајци очекивали. Могло би се рећи да је, са скlopљеном антеном, димензија стандардних контejnera за транспорт robe. Управо је зато,

Пуковник Кепчија са великим задовољством најavljuje и скору испоруку радара ГМ200 средњег дometa, који су takođe proizvod kompanije „Thales“, francuskog giganta elektronske na-

menjske industrije. On ističe i značaj sistema aautomatizacije za centre VOJIN na čijem razvoju i implemen-

taciji radi deo stručnih stручњaka. Постоји и апликација за одржавање на софтвер сам сигнализира операторима када је време да се поради на таквим пословима. Осим на енглеском, произвођач је на радару упозорења при кре-тавању у и око њега исписао и на српском језику – хирилицом.

„Подаци са овог радара се очитавају помоћу три дисплеја, један је на самом радару, на другом је омогућен даљински рад са удаљености и до 500 метара, што је у ратним условима изузет-

но важно како би се у случају дејства непријатеља сачували животи оних који ради на радару у том тренутку, а са трећег би се могло управљати и са више стотина километара када постоји одговарајућа телекомуникациони инфраструктура за пренос података“, објашњава поручник Манојловић.

Он нам је другом екрану, у оближњем објекту, показају ситуацију у ваздушном простору над Србијом, али и широм окружењу. У том тренутку ГМ400 је детектовао неколико стотина ваздухоплова, а може да открије невероватних 10.000 „трагова“ па и више, како то кажу „војновици“ у својој стручној комуникацији.

„Радар је отпоран на ометање, такође може и да прецизно покажује релативне координате између циљева, што је важно приликом навођења ловачке авијације“, каже поручник Манојловић.

Радари 126. бригаде ВОЈИН практично раде нои-стоп, са изузетком ретких и веома кратких прекида због потреба одржавања. На ГМ400 у сменама ради свега двоје оператера. Један од њих је водник прве класе Александар Остојић, који је, као и поручник Манојловић, у Француској на обуци.

„Био сам на обуци у фабричким капацитетима компаније Thales‘ у Лимиру, граду око 50 километара удаљеном од Париза. Настала је била на енглеском, са специфичном стручном терминологијом. У Србији смо савладавали теријески део, а у Француској смо се у пракси упознали са радаром“, објашњава водник прве класе Остојић.

На крају ове обуке пољаже се испит. „Радар је другачији и захтевнији у сваком погледу у односу на своје претходнике и захтева много боље познавање информатике и софтвера. Свакако да ми је досадашњи рад на радарима помогао да лакше схватим принципе и начин на који функционише радар ГМ400“, истиче водник прве класе Остојић.

